

B"H

Likkutei Sichos Source Sheet

Volume 15 | Vayishlach | Sicha 1

פסוקי פרשתינו פרק ל"ב

ד' (1)

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל-עֵשָׂן אֶתְגִּיו אֶרְצָה שְׂעִיר שָׂדֵה אֱדוֹם:

Jacob sent angels ahead of him to his brother Esau, to the land of Seir, the field of Edom.

ו' (2)

וַיְהִי־לִי שְׂנוֹר וְחֻמּוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וְאֲשֻׁלְחָה לְהַגִּיד לְאֲדֹנָי לְמִצְא־חַן בְּעֵינַיִךְ:

And I have acquired oxen and donkeys, flocks, manservants, and maidservants, and I have sent to tell [this] to my master, to find favor in your eyes. "

רש"י (3)

למצא חן בעיניך: שאני שלם עמך ומבקש אהבתך:

to find favor in your eyes: That I am at peace with you and seek your love.

ז' (4)

וַיָּשָׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל-יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל-אָחִיךָ אֶל-עֵשָׂן וְגַם הֵלֵךְ לְקָרְאֲתָךְ וְאָרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ:

The angels returned to Jacob, saying, "We came to your brother, to Esau, and he is also coming toward you, and four hundred men are with him."

רש"י (5)

באנו אל אחיך אל עשו: שהיית אומר אחי הוא, אבל הוא נוהג עמך כעשו הרשע, עודנו בשנאתו:

We came to your brother, to Esau: Concerning whom you said, "He is my brother," but he still behaves toward you like the wicked Esau. He still has hatred (Genesis Rabbah 75:7).

ח' (6)

וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצְרַר לוֹ וַיַּחֲצֵן אֶת־הָעֵמֶם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְאֶת־הַצֹּאן וְאֶת־הַבְּקָר וְהַגְּמָלִים לְשְׁנֵי מַחֲנֹת:

Jacob became very frightened and was distressed; so he divided the people who were with him and the flocks and the cattle and the camels into two camps.

(7) רש"י

ויירא ויצר: וירא שמא יהרג, ויצר לו אם יהרוג הוא את אחרים:

Jacob became...frightened, and...distressed: He was frightened lest he be killed (Gen. Rabbah 75:2, Tanchuma, Vayishlach 4), and he was distressed that he might kill others.

(8) ט'

וַיֹּאמֶר אִם־יָבֹא יַעֲשֶׂנוּ אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאֶחָד וְהִכּוּהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנּוֹשָׁאֵר לְפָלִיטָה:

And he said, "If Esau comes to one camp and strikes it down, the remaining camp will escape."

(9) רש"י

והיה המחנה הנשאר לפליטה: על כרחו כי אלחם עמו. התקין עצמו לשלשה דברים לדורון, לתפלה ולמלחמה. לדורון להלן (פסוק כב) ותעבור המנחה על פניו. לתפלה (פסוק י) אלהי אבי אברהם. למלחמה והיה המחנה הנשאר לפליטה:

the remaining camp will escape: Against his will, for I will wage war with him. He (Jacob) prepared himself for three things: for a gift, for war, and for prayer. For a gift, [as Scripture says] (verse 22): "So the gift passed on before him." For prayer, [as Scripture says] (verse 10): "God of my father Abraham..." For war, [as Scripture says]: "the remaining camp will escape." - [from Tanchuma Buber, Vayishlach 6]

(10) י'

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֵמֶן אֵלֵי שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמִוְלַדְתְּךָ וְאֵיטִיבָה עִמָּךְ:

And Jacob said, "O God of my father Abraham and God of my father Isaac, the Lord, Who said to me, 'Return to your land and to your birthplace, and I will do good to you.'

(11) רש"י

ואלהי אבי יצחק: ולהלן הוא אומר (לא מב) ופחד יצחק, ועוד מהו שחזר והזכיר שם המיוחד, היה לו לכתוב האומר אלי שוב לארצך וגו'. אלא כך אמר יעקב לפני הקב"ה שתי הבטחות הבטחתי אחת בצאתי מבית אבי מבאר שבע, שאמרת לי (כח יג) אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק, ושם אמרת לי (שם טו) ושמרתך בכל אשר תלך. ובבית לבן אמרת לי (לא ג) שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך, ושם נגלית אלי בשם המיוחד לבדו, שנאמר (לא ג) ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך וגו', בשתי הבטחות האלו אני בא לפניך:

and God of my father Isaac: But elsewhere (31:42), it says: and the Fear of Isaac. Moreover, why did he repeat the Tetragrammaton? Scripture should have written: "Who said to me, 'Return to

your land, etc.’ ” Rather, so did Jacob say before the Holy One, blessed be He: You gave me two promises: one when I left my father’s house from Beer-sheba, when You said to me (28: 13): “I am the Lord, the God of Abraham your father, and the God of Isaac,” and there You said to me, (ibid., verse 15): “and I will guard you wherever you go.” And in Laban’s house You said to me (31:3), “Return to the land of your forefathers and to your birthplace, and I will be with you.” There You revealed Yourself to me with the Tetragrammaton alone, for it is said: “And the Lord (יהוה) said to Jacob, ‘Return to the land of your forefathers, etc.’” With these two promises I am coming before You.

(12) רש"י י"א

קטנתי מכל החסדים: נתמעטו זכויותי על ידי החסדים והאמת שעשית עמי, לכך אני ירא, שמא משהבטחתי נתלכלכתי בחטא ויגרום לי להמסר ביד עשו:

I have become small: My merits have diminished because of the kindnesses and the truth that You have rendered me. Therefore, I fear lest I have become sullied with sin since [the time that] You promised me, and it will cause me to be delivered into Esau’s hand[s]. — [from Shab. 32a, Ta’anith 20b, Ber. 41]

(13) י"ב

הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבוא והפני אים על-בנים:

Now deliver me from the hand of my brother, from the hand of Esau, for I am afraid of him, lest he come and strike me, [and strike] a mother with children.

(14) י"ג

ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב:

And You said, 'I will surely do good with you, and I will make your seed [as numerous] as the sand of the sea, which cannot be counted because of multitude.'

(15) רש"י

היטב איטיב: היטב בזכותך, איטיב בזכות אבותיך:

I will surely do good: Heb. היטב איטיב. [The double expression denotes:] היטב, [I will do good] in your merit; איטיב, [I will do good] in the merit of your forefathers (Gen. Rabbah 76:7).

(16) י"ד

ויגן שם בלילה ההוא ויקח מן הבא בידו מנתה לעשו אחיו:

So he lodged there on that night, and he took from what came into his hand a gift for his brother Esau:

י"ט (17)

וְאָמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב מִנְחָה הוּא שְׁלוּחָהּ לְאֲדֹנָי לְעֵשָׂו וְהִנֵּה גַם־הוּא אַחֲרֵינוּ:

You shall say, '[I belong] to your servant Jacob; it is a gift sent to my master, to Esau, and behold, he himself is behind us.'

כ"ב (18)

וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל־פְּנָיו וְהָיָה לָן בַּלַּיְלָה־הַהוּא בַּמַּחֲנֶה:

.So the gift passed on before him, and he lodged that night in the camp

רש"י (19)

על פניו: כמו לפניו, וכן (ירמיה ו ז) חמס ושוד ישמע בה על פני תמיד, וכן (ישעיה סה ג) המכעיסים אותי על פני. ומדרש אגדה על פניו אף הוא שרוי בכעס, שהיה צריך לכל זה:

before him: Heb. על-פָּנָיו, lit., on his face, like לְפָנָיו, before him, and similarly (Jer. 6:7): "violence and spoil is heard therein before Me (על-פָּנָיו) continually," and so (Isa.65:3): "who vex Me to My face (על-פָּנָיו)." He (Jacob) too was in an angry mood that he required all this. — [from Gen. Rabbah 75:8]

פרק ל"ג

א (20)

וַיִּשָׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה עֹשֶׂו בָּא וְעִמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחֲצֵן אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֵאָה וְעַל־רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשִּׁפּוֹת:

Jacob lifted his eyes and saw, and behold, Esau was coming, and with him were four hundred men; so he divided the children with Leah and with Rachel and with the two maidservants.

ב (21)

וַיִּשֶׂם אֶת־הַשִּׁפּוֹת וְאֶת־יְלָדֵיהֶן רִאשֹׁנָה וְאֶת־לֵאָה וְיְלָדֵיהָ אַחֲרָיִם וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרָיִם:

And he placed the maidservants and their children first and Leah and her children after, and Rachel and her Joseph last.

ג (22)

וְהָיָה עֹבֵר לְפָנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה שִׁבְעַת פְּעָמַיִם עַד־גִּשְׁתָּן עַד־אָחִיו:

And he went ahead of them and prostrated himself to the ground seven times, until he came close to his brother.

ה (23)

וַיִּשָׂא אֶת־עֵינָיו וַיִּרְא אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אַלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנָן אֱלֹהִים אֶת־עַבְדְּךָ:

And he lifted his eyes and saw the women and the children, and he said, "Who are these to you?" And he said, "The children with whom God has favored your servant."

א

(24) רמב"ן ל"ב, ט'.

והכונה בזה כי יעקב יודע שאין זרעו כלו נופל ביד עשו אם כן ינצל המחנה האחד על כל פנים וגם זה ירמוז שלא יגזרו עלינו בני עשו למחות את שמנו אבל יעשו רעות עם קצתנו בקצת הארצות שלהם מלך אחד מהם גוזר בארצו על ממוננו או על גופנו ומלך אחר מרחם במקומו ומציל הפלטים וכך אמרו בבראשית רבה (בראשית רבה ע"ו:ג) אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו אלו אחינו שבדרום והיה המחנה הנשאר לפלטה אלו אחינו שבגולה ראו כי גם לדורות תרמוז זאת הפרשה:

The intent of this is that Jacob knew that all his seed would not fall into Esau's hands. Therefore, in any case, one camp would be saved. This also implies that the children of Esau will not formulate a decree against us designed to obliterate our name entirely, but they will do evil to some of us in some of their countries. One of their kings will formulate a decree in his country against our wealth or our persons while simultaneously another king will show compassion in his place and save the refugees.²³ And so the Rabbis said in Bereshith Rabbah,²⁴ "If Esau come to the one camp, and smite it — these are our brethren in the south. Then the camp which is left shall escape — these are our brethren in the Diaspora." Our Rabbis thus saw that this chapter alludes also to the future generations.

ט

(25) תולדות כ"ז, מ"ד

וַיֵּשְׁבֶתָ עִמּוֹ יָמִים אַחְדָּים עַד אֲשֶׁר־תִּשְׁׁוֹב חֲמַת אָחִיךָ:

And you shall dwell with him for a few days until your brother's wrath has subsided.

(26) מ"ה

עַד־שׁוֹׁב אַף־אַחִיךָ מִמּוֹךְ וְשָׁכַח אֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לוֹ וְשָׁלַחְתִּי וְלִקְחָתִי מִשָּׁם לָמָּה אֲשַׁכַּל גַּם־שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד:

Until your brother's rage subsides from you, and he forgets what you did to him, and I will send and bring you from there. Why should I be bereft of both of you on one day?"

(27) לך י"ד, ב'

וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט וְאֶת־רֶכְשׁוֹ בְּנֵי־אַתִּי אַבְרָם וַיֵּלְכוּ וְהוּא יֹשֵׁב בְּסֹדֹם:

And they took Lot and his possessions, the son of Abram's brother, and they departed, and he was living in Sodom.

(28) רש"י

והוא יושב בסדום: מי גרם לו זאת, ישיבתו בסדום:

And he was living in Sodom: What brought this about to him [that he was taken captive]? His living in Sodom .

(29) ויצא ל"א, מ"ב

לוֹלֵי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וַיִּצְחָק לֵיהִי לִי כִּי עָתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי אֶת־עֵינָי וְאֶת־יָגִיעַ כַּפֵּי רֵאָה אֱלֹהִים וַיִּנְכַּח אֲמֹשׁ:

Had not the God of my father, the God of Abraham and the Fear of Isaac, been for me, you would now have sent me away empty handed. God has seen my affliction and the toil of my hands, and He reproved [you] last night."

י"א

(31) ויצא כ"ט, ג'.

וַנְּאָסְפוּ־שָׁמָּה כָּל־הַעֲדָרִים וַיִּגְלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל־פִּי הַבְּאֵר וַהֲשִׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־פִּי הַבְּאֵר לְמִקְמָהּ: And all the flocks would gather there, and they would roll the rock off the mouth of the well and water the sheep, and [then] they would return the rock onto the mouth of the well, to its place.

(32) לקו"ת ואתחנן ה, א

הנה ע"ס דקדושה וכנגד זה עשר כתרי מסאבותא והם זה לעומת זה אברהם חסד דקדושה וישמעאל חסד דלעומת זה. ופי' אברהם שיצא ממנו ישמעאל שיצא ונפרד ממנו כפירוד הסיגים מן הכסף כו' יצחק גבורה דקדושה וכנגדו גבורה דקליפה. אבל אין ישמעאל כנגד יצחק .

כי אין ביכולת כל מדה שבלעומת זה להיות מנגד רק למדה שכנגדו בקדושה. והאהבה זרה היא מנגד לאהבה דקדושה. וזהו זה לעומת זה. כי שתיהן הן מדות שוות רק חסד דקדושה הוא אהבה לאלקות והמנגד לזה הוא אהבה זרה חסד דקליפה. אבל אינה מנגדת לבחי' גבורה דקדושה שהוא מדת היראה והפחד, ור"ל שלגבי בחי' אהבה דקדושה תוכל האהבה זרה להתגבר לפעמים ע"ד ולאום מלאום יאמץ משא"כ ע"י שיצטרף ג"כ מדת היראה דקדושה הנה לגבי בחינה זו אין כח כלל באהבה זרה לעמוד כלל והיינו לפי שאינה כלל הלעומת זה של היראה עד שיהי' שייך ע"ז אפילו לעתים ענין ולאום מלאום יאמץ .

וזהו ענין שבארות שחפר אברהם סתמום פלשתים אחרי מות אברהם כי פלשתים לצנים היו בחי' הוללות ושמחה דקליפה ולכן אחרי מות אברהם היינו בהסתלקות האהבה דקדושה יש יניקה לחיצונים מהבארות שהוא בחי' אהבה הנמשכת כמים שמבחי' אברהם והיינו להיותן לעומת זה של בחי' זו דקדושה אבל ע"י חפירה דיצחק שחפר עוד הבארות הללו דאברהם לא נפסקה עוד נביעתם שאין להוללות ושמחה דקליפה יכולת כלל לעמוד נגד מדת היראה והפחד דקדושה שהרי אינן כלל לעומת זה של היראה כו'.....!

והנה גם בחינת יצחק שהוא מדת היראה ופחד דקדושה כשהיא רק לבדה יש לה ג"כ מנגד מבחי' הגבורה דקליפה וכמו יראה רעה או כעס וכו' כי אף שע"פ רוב יש כח ועוז בכל מדה דקדושה לבטל המדה דקליפה המנגדת לה כי יש יתרון לצד הקדושה על הקליפה כיתרון האור מהחושך. עכ"ז לפעמים נאמר ולאום מלאום יאמץ כנ"ל. והיינו

דוקא נגד מדה א' דקדושה אבל ע"י הצטרפות והתכללות גם המדה השנית דקדושה להיות התכללות אהוי"ר אז לא יוכלו המנגדים שבלעומת זה לנגוע בהן.

וע"ז נאמר ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מע"פ הבאר כו' כל העדרים דייקא היינו התכללות המדות ואזי וגללו את לב האבן המטמטם הלב כו'.

י"ב

(33) עובדי' בסופו

וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּתֵר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת־תֵּר עֲשׂוֹן וְהָיְתָה לְיְהוָה הַמְּלוּכָה:

And saviors shall ascend Mt. Zion to judge the mountain of Esau, and the Lord shall have the kingdom.